

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoVS/1/2021
Identifikačné číslo spisu:	9520100055
Dátum vydania rozhodnutia:	22.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:9520100055.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvinených P. F. P. a spol., pre obzvlášť závažný zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 22. februára 2021 v Bratislave sťažnosť obvineného P. J. F. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2021, sp. zn. 5 Tost 6/2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie sa zrušuje v celom rozsahu.

Podľa § 31 ods. 1, § 32 ods. 3 Trestného poriadku JUDr. Juraj Kliment, sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinenej P. F. P. a spol., vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 5Tp/2/2020.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sa pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 viedlo konanie o sťažnosti prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“) proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) zo 16. júna 2020, sp. zn. 5Tp/2/2020.

Obvinený P. J. F. podal 2. júla 2020 prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ondreja Mularčíka námietku zaujatosti voči predsedovi senátu 5T JUDr. Jurajovi Klimentovi.

Na základe ústavnej sťažnosti obvineného P. J. F. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 28. januára 2021, sp. zn. II. ÚS 428/2020 vyslovil okrem iného porušenie práv obvineného P. J. F. v súvislosti s jeho právom na zákonného sudcu, zrušil uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2020, sp. zn. 5 Tost 28/2020 a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že bude potrebné sa zákonným spôsobom vysporiadať s námietkou zaujatosti podanou obvineným P. J. F..

Po vrátení najvyššiemu súdu bola veci pridelená nová spisová značka 5 Tost 6/2021.

Dňa 2. februára 2021 obvinený P. J. F. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ondreja Urbana, MBA pôvodne uplatnenú námietku zaujatosti doplnil.

Na základe predmetných námietok zaujatosti najvyšší súd uznesením z 5. februára 2021, sp. zn. 5 Tost 6/2021, vo výroku I. podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevyhlásil JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinenej P. F. P. a spol., vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 6/2021, pôvodne vedenej pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 a vo výroku II. podľa § 9 ods. 2 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov určil, že § 8 písm. a) v spojení s § 9 ods. 1 tohto zákona sa nepoužije, pričom súčasne určil novú primeranú lehotu na podanie sťažnosti pre obvineného a jeho obhajcu, a to 3 pracovné dni od oznámenia uznesenia.

Proti výroku I. uznesenia podal obvinený P. J. F. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ondreja Urbana, MBA 12. februára 2021 sťažnosť. Podľa obvineného najvyšší súd posúdil námietku zaujatosti nezákonne a ústavne nekonformne. Námietkou zaujatosti a jej doplnením boli preukázané skutočnosti odôvodňujúce vylúčenie JUDr. Juraja Klimenta z rozhodovania o väzbe. Vzhľadom na viazanosť najvyššieho súdu nálezom ústavného súdu je jeho polemika s rozhodnutím ústavného súdu právne irelevantná. Navyše uznesenie, ktoré hrubým spôsobom kritizuje nález ústavného súdu, nemôže napĺňať podmienku zákonného a ústavne konformného rozhodnutia. Z dôvodu štýlu použitého v napadnutom uznesení sa členovia senátu po objektívnej a subjektívnej stránke nejavia vo vzťahu k obvinenému ako nestranní. Je neprípustné, aby najvyšší súd bagatelizoval vyslovené porušenie základných práv a slobôd obvineného a v rozpore s nálezom ústavného súdu ospravedlňoval svoj nezákonný postup. Obvinený v tejto súvislosti rozsiahlym spôsobom rozobral odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré polemizovalo s nálezom ústavného súdu, resp. sa vyjadrovalo aj k osobe obvineného.

K samotnej námietke zaujatosti obvinený uviedol, že je potrebné rozlišovať vznesenie námietky zaujatosti stranou konania a oznámenie zaujatosti sudcom. Najvyšší súd nesprávne vyhodnotil, že po obsahovej stránke boli obe námietky totožné, a preto nebolo z dôvodu zásady ne bis in idem potrebné rozhodovať o námietke obvineného. Podľa obvineného prekážka ne bis in idem nevznikla, keďže námietky boli podstatne odlišné. JUDr. Juraj Kliment v skutočnosti námietku nevzniesol, keď iba protiargumentoval k obvineným uvádzaným dôvodom, čo potvrdil aj ústavný súd. Námietka obvineného obsahovala viacero ďalších skutočností, ktoré neboli predmetom oznámenia JUDr. Juraja Klimenta. Súčasne „vylúčenie sudcom z opatrnosti“ Trestný poriadok ani nepozná. Odlišnosť námietok vzhľadom na obvinený tiež v tom, že súčasťou jeho námietok bol poukaz na pravidelné žiadosti obhajcu o vykonanie dokazovania výsluchom svedka JUDr. Juraja Klimenta a jeho konfrontáciou so svedkom P. V. Q.. Rozlišovanie námietok má aj trestnoprávny význam z dôvodu (ne)možnosti podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu o nevyhlásení sudcu.

V ďalšej časti obvinený konfrontoval odôvodnenie napadnutého uznesenia s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), vrátane najvyšším súdom rozoberanej neaplikovateľnosti rozsudku ESLP vo veci Lavents proti Lotyšsku. Aj keď JUDr. Juraj Kliment nemal v čase prvotných verejných vyjadrení pridelenú danú vec, ako sudca s dlhoročnou praxou mal predvídať, že by pravdepodobne mohol rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špecializovaného trestného súdu v trestných veciach označených ako „. B.. Napriek tomu v článku Denníka N zo 7. mája 2020 hodnotil dôkaznú situáciu a (ne)dôvodnosť väzby sudcov. Obvinený sa nestotožnil s názorom, že vyjadrenia JUDr. Juraja Klimenta mali všeobecný charakter. Podstatný bol význam vyhlásenia. Ak obvinený patril do množiny, ktorú JUDr. Juraj Kliment hodnotil, potom sa vyjadril aj k samotnému obvinenému, pričom vyhlásenia sudcov podliehajú prísnejšej kontrole. Verejné vyjadrenie v rozpore s prezumpciou nevinu a povinnosťou sudcu nevyjadrovať sa k „živým veciam“ preto JUDr. Juraja Klimenta natrvalo vylúčilo z prejednávania predmetnej trestnej veci. Na podporu svojich tvrdení obvinený upriamil pozornosť na rôzne rozhodnutia ESLP týkajúce sa vyhlásení sudcov, publicity a prezumpcie nevinu (k tejto otázke poukázal taktiež na uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2017, sp.

zn. 4 To 2/2015).

Na záver obvinený vyvrátil tvrdenia najvyššieho súdu k neexistencii trestného stíhania vo veci nezákonného ovplyvňovania rozpustenia politickej strany A. - Ľ. Q. Z. Q., keď dal sťažnostnému súdu do pozornosti článok o podaní trestného oznámenia na portáli www.hlavnespravy.sk. Trestné oznámenie teda zvýšilo potrebu prešetrenia tvrdení P. V. Q. z uznesenia o vznesení obvinenia v „T. B.“ o podozrení z údajných zásahov JUDr. Juraja Klimenta v tejto veci.

Vzhľadom na uvedené JUDr. Juraj Kliment nespĺňal predpoklady nezaujatosti a nestrannosti. Zároveň v prípade zrušenia napadnutého uznesenia by nebolo zaručené ústavne konformné rozhodnutie, preto obvinený vzhliadol potrebu prikázania veci inému senátu najvyššieho súdu.

Obvinený následne sťažnostnému súdu navrhol, aby jeho sťažnosť vyhodnotil ako opodstatnenú, napadnuté uznesenie zrušil a sám rozhodol, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku JUDr. Juraj Kliment, sudca najvyššieho súdu, je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinenej P. F. P. a spol., vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 6/2021, pôvodne vedenej pod sp. zn. 5 Tost 28/2020. Eventuálne navrhol, aby sťažnostný súd po zrušení napadnutého uznesenia vec vrátil a prikázal ju inému senátu najvyššieho súdu na nové rozhodnutie, aby bola vec znova v prvom stupni prejednaná v inom zložení senátu v zmysle ustanovenia § 194 ods. 4 Trestného poriadku.

Vec bola sťažnostnému súdu predložená 15. februára 2021.

Keďže sťažnosť obvineného nebola doručená prokurátorky, sťažnostný súd pochybenie 17. februára 2021 napravil.

Najvyšší súd preskúmal na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce výroku napadnutého uznesenia, zistiť, že boli splnené podmienky na konanie pokiaľ ide o zloženie senátu, ako i čas rozhodovania, pretože v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku konal o vylúčení alebo nevylúčení sudcu vo väzobnej veci prednostne a urýchlene, pričom dospel k nasledovným záverom:

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 30 ods. 11 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 1. januára 2021 (ďalej len „zákon o sudcoch“) sudca je povinný zdržať sa verejného vyslovovania svojho názoru o veciach prejednávaných súdmi, ktoré nie sú právoplatne skončené.

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, alebo senátu nadriadeného súdu.

Podľa § 18 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov senát najvyššieho súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu. Ak rozhoduje o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam senátov najvyššieho súdu, skladá sa senát najvyššieho súdu z predsedu a zo štyroch sudcov.

Podľa článku XVI ods. 3 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 v znení opatrení č. 1 - 4 (ďalej len „rozvrh práce“) ak došlo k vylúčeniu predsedu alebo sudcu päťčlenného senátu alebo ak je päťčlenný senát neúplný z iných dôvodov (čl. X ods. 1 a 9 rozvrhu práce), zastupuje ho náhradný predseda senátu alebo sudca zaradený do toho istého senátu podľa poradia uvedeného v osobitnej časti rozvrhu práce v znení účinnom v čase pridelenia veci. Pokiaľ takéto zastúpenie nie je možné, postupuje sa primerane podľa čl. X ods. 2 až 5 a ods. 7 rozvrhu práce; rozhodujúcim je v takom prípade zloženie zastupujúceho senátu čase uskutočnenia zastúpenia.

Podľa článku X ods. 9 rozvrhu práce vyššie uvedené pravidlá sa primerane použijú aj v prípade náhlej prekážky brániacej senátu, ktorý má vec prejednať, rozhodnúť, vykonávať neodkladné úkony alebo neodkladne rozhodnúť vo veci po kratší čas ako 6 týždňov a tiež v prípade neúplného senátu. Na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky.

Senát najvyššieho súdu prioritne konštatuje, že o sťažnosti podanej proti napadnutému rozhodnutiu koná senát zložený zo zákonných sudcov, pretože namiesto stálej členky senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD. LL.M. a za ňou do úvahy prichádzajúceho náhradníka JUDr. Patrika Príbelského, PhD. bola do senátu zaradená JUDr. Martina Zelenáková. K vylúčeniu predchádzajúcich uvedených dvoch sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD. LL.M. a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. došlo z dôvodu, že JUDr. Ivetta Macejková, PhD. LL.M. bola vylúčená z vykonávania úkonov v prerokúvanej trestnej veci uznesením sp. zn. 2 Ndt 10/2020 zo 17. marca 2020 a JUDr. Patrik Príbelský, PhD., ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o tej istej otázke ako sudca trojčlenného senátu najvyššieho súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Ndt 18/2020, vo vzťahu ku ktorému má päťčlenný senát najvyššieho súdu pri posudzovaní obsahu tej istej veci postavenie súdu vyššieho stupňa s potrebnou vyššou revíznou právomocou (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku per analogiam). Z týchto dôvodov nebola ani JUDr. Ivetta Macejková, PhD. LL.M. ani JUDr. Patrik Príbelský, PhD. zaradení ako piaty člen senátu 1 TdoVS, ale boli nahradení ďalšou do úvahy prichádzajúcou náhradnou členkou senátu JUDr. Martinou Zelenákovou v súlade s citovanými článkami rozvrhu práce.

Úvodom je potrebné dať do pozornosti skutočnosť, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Zároveň je nutné zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba s ich skutočne preukázanou subjektívnou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno zároveň prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Inými slovami, sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť

stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane pozri napr. rozsudky ESLP vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Inak povedané, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie nestrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach.

V námietke zaujatosti vznesenej obvineným P. J. F. dňa 2. júla 2020 oznámil obvinený v podstate tri dôvody, ktoré by mali viesť k vylúčeniu JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvinených P. F. P. a spol.

Po prvé, išlo o námietku, ako sa JUDr. Kliment vyjadroval na adresu sudcov, ktorí boli v rámci „T. B.“ zadržaní, obvinení a niektorí i vzatí do väzby.

Po druhé, výhrady týkajúce sa osoby sudcu P.. X. Š..

Po tretie, údajné ovplyvňovanie konania týkajúceho sa návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky na rozpustenie politickej strany A. - Ľ. Q. Z. Q. sudcom JUDr. Jurajom Klimentom.

K prvej námietke, v súlade s viacerými rozhodnutiami ESLP, na ktoré poukázal aj najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, ako i obvinený P. J. F.J., sa žiada uviesť, že nie každé vyjadrenie sudcu k akejkoľvek otázke spôsobuje jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania. Ak však sudca, vedomý si, že v konkrétnej veci, ktorá bola mediálne výraznou mierou prezentovaná, poznajúc predmet konania, ako aj osoby, ktorých sa trestné stíhanie dotýka, vyhlási na ich adresu, že by sa mali hanbiť za to, že boli zadržaní, obvinení a niektorí z nich i vzatí do väzby, prezumuje tým, že takéto konanie odsudzuje, dištancuje sa od neho a nie je to konanie, ktoré by bolo pre neho prijateľné. Slovník súčasného slovenského jazyka slovné spojenie „hanbiť sa“ vykladá ako mať pocit hanby, zahanbenia, studu, občasne pre niečo neželateľné, nesprávne, odsúdeniahodné; výraz opovrhnutia za nejaký hanebný čin, nehlásiť sa, nepriznávať sa k niekomu, k niečomu verejne, hanbiť sa za zlý, nepekny skutok, ako aj ďalšie významy, ktoré majú úzke spojenie s čímisi, čo nie je bežne vžitá a prijateľná - odsúdeniahodná, či už je to podoba, vyjadrenie, skutok, správanie sa atď.

Ak sudca, ktorý o skupine kolegov, ktorí boli zadržaní, obvinení a niektorí z nich vzatí do väzby, verejne vysloví, že by sa mali hanbiť, je z jeho vyjadrenia bezpochyby zrejmé, že sa s takým konaním týchto sudcov nestotožňuje, mali by sa hanbiť, odsudzuje ich konanie, napriek tomu, že takéto konanie nebolo prerokované k tomu príslušným orgánom v predpísanom konaní a nenadobudlo právoplatnosť, ale ide len o prvotné úkony vedúce možno i k takémuto právoplatnému rozhodnutiu. Ak teda bez predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu o vine sudcu, ktorý môže v budúcnosti rozhodovať o akejkoľvek otázke súvisiacej s trestným stíhaním ktoréhokoľvek obvineného zo skupiny stíhaných sudcov a verejne oznamuje, že by sa mali za také konanie hanbiť, ešte pred právoplatným rozhodnutím o vine oznamuje svoj postoj k prerokovanej veci. Napriek tomu, že namietaný sudca JUDr. Juraj Kliment v rozhovore pre Denník N 7. mája 2020 neoznačil v skupine sudcov, ktorí sa mali hanbiť za svoje skutky, konkrétne aj P. J. F., je zrejmé, vzhľadom na už spomenutú medializáciu prípadu, a aj so zreteľom na to, že na Krajskom súde v Bratislave, resp. na Mestskom súde v Bratislave JUDr. Juraj Kliment dlhé roky pracoval a preto je možné s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote konštatovať, že P. J. F. nie je pre neho neznáma osoba, o ktorej by bol počul prvýkrát v marci 2020. O tom svedčia i „opatrné“ vyjadrenia sudcu JUDr. Juraja Klimenta v článku z 5. novembra 2020, pre Denník N, v ktorom už odmietol vyjadriť sa k trestnej veci obvineného P. J. F.J.. So zreteľom na tieto skutočnosti päťčlenný senát najvyššieho súdu jednomyselne vyhodnotil výrok JUDr. Juraja Klimenta zo 7. mája 2020 z hľadiska objektívneho ako taký, ktorý spôsobuje, minimálne z objektívneho hľadiska, že naňho nemožno hľadieť ako na nezaujatého. V súlade aj s rozhodnutiami ESLP, na ktoré bolo pri prerokúvaní námietky zaujatosti vznesenej obvineným P. J. F. poukazované, ak sa sudca dopredu - pred tým, než dôjde k

rozhodovaní o konkrétnej trestnej veci príslušným súdom - vyjadruje o nej verejne prostredníctvom médií, a to tak, že navodzuje situáciu, že konanie obvineného dopredu odsudzuje, nie je možné očakávať, že takýto sudca objektívne rozhodne o akejkolvek otázke týkajúcej sa prerokúvanej trestnej veci a ktoréhokoľvek z obvinených v tejto trestnej veci. Napriek tomu, že v súčasnosti platný a účinný zákon o sudcoch už nepozná povinnosť sudcu zdržať sa verejného vyjadrovania o veciach prerokúvaných súdmi, v čase vzniesenia námietky zaujatosti takáto povinnosť pre sudcu platila a logicky bola vyvodzovaná z toho, že v pojme právo na spravodlivý proces je zahrnuté aj to, že o otázkach viny a ďalších v trestnom konaní bude vždy rozhodovať sudca, ktorý je nezaujatý, bez akejkolvek závislosti, a nestranný. Ak sa čo aj len javí, že by sudca nestranný nebol (aj pre jeho vyjadrenia na verejnosti), nemôže takýto sudca ďalej vo veci konať.

Výhrady obvineného P. J. F. k možnej zaujatosti JUDr. Juraja Klimenta vo vzťahu k P. X. Š. nezakladajú dôvody na vylúčenie sudcu JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania, pretože ide o výroky a vzťahy určované postavením P. X. Š. a JUDr. Juraja Klimenta ako sudcov súdov nižšieho a vyššieho stupňa, pričom súd vyššieho stupňa - najvyšší súd rozhoduje aj o dovolaniach voči rozhodnutiam okresných súdov a krajských súdov a pri tomto rozhodovaní sa nie vždy dovolací súd stotožní s rozhodnutím súdu nižšieho stupňa, prípadne ho i zruší a vysloví svoj záväzný právny názor. Spolu s vyjadrením JUDr. Juraja Klimenta o tom, že P. X. Š. ani osobne nepozná, nevytvára tento dôvod námietky podklad pre zistenie, že tu je taký vzťah dôveryhodnej osoby P. X. Š. a sudcu JUDr. Juraja Klimenta, pre ktorý by bol JUDr. Juraj Kliment vylúčený z vykonávania ďalších úkonov v prerokúvanej trestnej veci. To sa týka aj vyslovenia názoru sudcom JUDr. Jurajom Klimentom o tom, že P. X. Š. nie je dôveryhodnou osobou v rámci konania o nahradení väzby prijatím záruky dôveryhodnej osoby. Napriek tomu, že vzájomné sporné otázky medzi JUDr. Jurajom Klimentom a P. X. Š. by bolo vhodné rozoberať na inej úrovni a na inej pôde než v odôvodneniach súdnych rozhodnutí, nie je takýto postup z pohľadu najvyššieho súdu síce správny, ale sám o sebe neodôvodňuje vyslovenie, že sudca JUDr. Juraj Kliment má taký negatívny vzťah voči sudcovi P. X. Š., ktorý by odôvodňoval jeho vylúčenie z trestnej veci vedenej proti obvinenému P. J. F..

Pri treťom dôvode, o ktorý sa opiera námietka zaujatosti obvineného P. J. F., najvyšší súd konštatuje, že doposiaľ o skutku, ktorý vychádza z tvrdenia svedka P. V. Q., o ovplyvňovaní konania o návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky na rozpustenie politickej strany A. - Ľ. Q. Z. Q. neprebíha žiadne oficiálne trestné stíhanie - nemá o tom vedomosť rozhodujúci senát najvyššieho súdu, ani na to nepoukazuje obvinený v opravných prostriedkoch a preto akékoľvek postavenie sudcu JUDr. Juraja Klimenta v takejto hypotetickej trestnej veci nemôže byť dôvodom pre jeho vylúčenie. Vylúčenie by bolo na mieste až v prípade, akonáhle by sa v takejto veci začalo viesť trestné stíhanie a sudca JUDr. Juraj Kliment by v nej mal konkrétne procesné postavenie odôvodňujúce jeho vylúčenie.

Nad rámec uvedeného najvyšší súd poukazuje na nevyhnutnosť rešpektovať vyslovené názory a výroky ústavného súdu i súdov všeobecných, ak „vyšší“ súd rozhodne o zrušení rozhodnutia súdu „nižšieho“ (nie je zrejme potrebné vysvetľovať, že ústavný súd nie je nadriadeným súdom súdu najvyššiemu, ale v otázkach rozhodovania o ústavných sťažnostiach je najvyšší súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu a jeho právnym názorom). Týka sa to vo všeobecnosti rozhodovania súdov ako takých, pretože opačný prístup by znamenal masívne komentovanie rozhodnutí „vyšších“ súdov súdmi „nižšími“ a postupne by mohol viesť k navodeniu stavu anarchie v justícii. Z tohto pohľadu sa najvyššiemu súdu javí, že súdu, ktorému bolo rozhodnutie „vyšším“ súdom zrušené, neprináleží komentovať, polemizovať, rozoberať postup a rozhodnutie tohto súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia, ale pre tieto dišputy slúži pôda seminárov, stretnutí, porád, pôda akademická, ako aj sféra odbornej právnej literatúry a pod.

Na základe týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.